

EXTRA SETEMBRE 2009

OR I FLAMA

Revista d'"El Centre" de Gràcia entitat fundada el 1869

L'AJUNTAMENT DE BARCELONA ATORGA
**LA MEDALLA D'OR
AL MÈRIT CÍVIC**

AL CENTRE MORAL I INSTRUCTIU
DE GRÀCIA.

Editorial

Aquest número extra de la revista Or i Flama pretén ser un fidel reflex a la cerimònia que tingué lloc el dia 14 de juliol, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, en la qual s'atorgà la MEDALLA D'OR AL MÈRIT CÍVIC al CENTRE MORAL I INSTRUCTIU ("EL CENTRE") DE GRÀCIA.

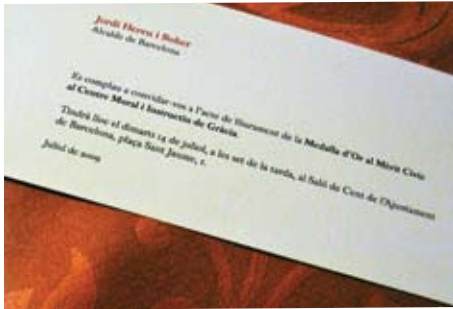
Us hem reproduït l'acte en l'ordre en el qual es donà i a continuació teniu un recull de fotografies, per tal que els que hi vàreu ser el pugueu rememorar i els que no hi vàreu poder assistir tingueu l'oportunitat de sentir l'emoció que omplí l'aire que respiràvem en aquell Saló històric.

Per ser al màxim de fidels però alhora respectuosos, els discursos íntegres els teniu en lletra cursiva, són aquells que, en ser pronunciats per membres d'El Centre, hem pogut obtenir directament dels seus autors. En canvi, us hem resumit els discursos dels representants polítics, del regidor del districte, Sr. Guillem Espriu, i de l'alcalde de la ciutat, Sr. Jordi Hereu, atès que, malgrat que la tècnica ens ha permès gairebé transcriure'ls, no ens han estat lliurats com a document escrit.

Esperem que gaudiu d'aquesta revista i que conserveu aquest record que homenatja totes les persones que han format, que formen i que formaran part de la nostra entitat.

ACTE DE LLIURAMENT DE LA MEDALLA D'OR AL MÈRIT CÍVIC AL CENTRE MORAL I INSTRUCTIU DE GRÀCIA

14 de juliol, saló de cent, ajuntament de barcelona

← invitació

← medalla d'or

Trobada amb l'alcalde prèvia a l'acte

Obertura de l'acte a càrrec de l'Excel·lentíssim Senyor Jordi Hereu, alcalde de Barcelona.

L'alcalde donà la benvinguda a tots els assistents al Saló de Cent, des dels regidors i regidores fins els veïns i veïnes, tot seguint el protocol pertinent. Senyalà la importància de l'espai físic on ens trobàvem: el Saló de Cent, i demanà que el públic es fixés en els domassos que hi havia a les parets on constaven els escuts de les diferents viles que es van annexionar a Barcelona en el passat. Afegí que, en aquest espai centenari que representa el govern de la ciutat, emblemàtic i obert a la ciutadania, els agrada celebrar, commemorar, agrair i

reconèixer. Anuncià que aquella tarda del 14 de juliol era una tarda de reconeixement i agraïment d'una entitat important per Gràcia i, per tant, important per Barcelona.

I després d'aquestes emotives frases que ens van situar en el present que vivíem, procedí a donar la paraula al sr. Eduard Saboya, vicepresident d'El Centre, que faria les funcions de la conducció de l'acte que el seu discurs inaugurava.

El conductor de l'acte, Sr. Eduard Saboya, vicepresident de l'Entitat, prengué la paraula:

*Excel·lentíssim Sr. Jordi Hereu,
alcalde de Barcelona*

*Il·lustríssims Regidors del
nostre Ajuntament*

*Representants de l'Arquebisbat
de Barcelona*

Consellers del Districte de Gràcia

*Representants del G6, col·lectiu format
per les entitats centenàries de Gràcia*

*Representants d'altres entitats
de la nostra Vila*

*Expresidents, exdirectius,
representants de les nostres seccions*

*Socis del Centre, amics, senyores
i senyors,*

*Moltes gràcies per la seva presència en
aquest acte i per acompanyar-nos al Saló
de Cent del nostre Ajuntament en l'acte
d'atorgament de la Medalla d'Or de la
Ciutat al Mèrit Cívic a la nostra Entitat.*

*Primer de tot m'agradaria fer palesa la
immensa satisfacció del Centre Moral
Instructiu de Gràcia per trobar-se avui
aquí, a l'Ajuntament de la nostra ciutat,
en un acte molt emotiu per a la nostra
Entitat i per als seus socis, i també per
a totes aquelles persones a les quals
avui no els ha estat possible assistir a
aquest acte però que han treballat pel
Centre, per la nostra vila de Gràcia i per
la nostra estimada ciutat de Barcelona,
formant part activa del seu teixit associ-
atiu i cultural.*

*A tots aquells socis que, al llarg dels
nostres 140 anys d'existència han tre-
ballat i han col·laborat per poder rebre
avui, en aquest acte tan emotiu i joiós
per a nosaltres, la Medalla d'Or al Mèrit
Cívic, volem expressar-los públicament
el nostre reconeixement.*

Tot seguit, el Sr. Eduard Saboya donà la paraula a l'Il·lustríssim Regidor del Districte de Gràcia, Sr. Guillem Espriu, qui explicà el motiu de l'atorgament de la medalla: _____

El Sr. Guillem Espriu, regidor de la nostra Vila de Gràcia, saludà les persones assistents a l'acte, començant per l'alcalde de la ciutat fins als vilatans i vilatanes de Gràcia. El Sr. Guillem Espriu declarà que era un privilegi, com a regidor del Districte de Gràcia, presentar la Medalla del Mèrit Cívic al Centre Moral i Instructiu de Gràcia en el seu 140è aniversari. Destacà que El Centre és una entitat reconeguda i estimada pel conjunt de graciencs i graciencques, alhora que és l'expressió de la història de la Vila de Gràcia i de moltes de les seves entitats històriques. Afegí que, amb aquesta medalla, l'Ajuntament de Barcelona reconeixia les entitats centenàries de Gràcia que també es trobaven representades entre el públic assistent del Saló de Cent. Seguidament feu un petit resum de la història d'El Centre destacant la connexió entre aquestes entitats centenàries esmentades: com El Centre nasqué l'any 1869 de la iniciativa d'uns prohoms que formaven part dels Lluïsos de Gràcia i com d'El Centre nasqué la iniciativa d'uns altres prohoms, el 1903, de crear el Cercle Catòlic; com d'aquestes entitats, juntament amb l'Orfeó Gracienc, nasqué la *Cooperativa de Viviendas* que tan bona tasca feu i de com, ja en la nostra història recent i amb dues entitats més, la Federació de la Festa Major i la Federació de les Colles de Sant Medir, nasqué el G6, potenciant els seus elements comuns i unificant criteris de treball.

El regidor del Districte de Gràcia manifestà la importància de l'edifici, seu social d'El Centre, que forma part del Patrimoni històric de la ciutat de Barcelona. Senyalà la voluntat d'existir de l'Entitat per la seva tasca d'ensenyament als fills de les classes obreres que, si bé en l'actualitat no era per l'ensenyament pròpiament dit, sí seguia essent per la formació integral de les persones.

El Sr. Guillem Espriu definí El Centre com una entitat pionera en projectes socials, amb una forta capacitat d'adaptació a les demandes socials, primer instructiva i ara cultural i dinamitzadora del territori; intergeneracional: capaç de crear sinèrgies entre socis i sòcies més enllà de l'edat; capaç de relacionar-se de forma oberta i plural; promotor de la llengua i dels valors de la cultura catalana.

Per tots aquests motius, el regidor del Districte de Gràcia, ratificava El Centre com a molt mereixedor de la medalla al mèrit cívic, per aquests 140 anys de treball altruista. I finalitzà el discurs felicitant a El Centre i a tots els seus membres.

Agraint aquestes paraules del Regidor, el sr. Eduard Saboya donà la paraula al Sr. Esteve Camps, expresident de l'Entitat qui feu la glossa de la seva història.

**Glossa a l'Entitat
pronunciada per Esteve Camps,
expresident d'El Centre**

Excel·lentíssim Sr. Batlle de la Ciutat de Barcelona, il·lustres Regidors, Consellers i Consellers del Districte de Gràcia, Representants de l'Arxidiòcesi de Barcelona, de les Entitats, dels partits polítics, membres del G-6, amigues i amics, senyores i senyors.

En el dia d'avui, ens trobem reunits en aquest històric Saló de Cent, de la casa de la Ciutat de Barcelona, per rebre una de les més apreciades i valuoses dis-

tincions que pot concedir l'Ajuntament a la nostra entitat, el CENTRE MORAL INSTRUCTIU DE GRÀCIA. Entitat nascuda a Barcelona on s'han desenvolupat tasques socials, culturals i formatives al llarg dels seus 140 anys.

Dit això, i tal com ja ha anunciat el portador de l'acte, permetin-me que faci una petita i condensada ressenya del treball realitzat per "El Centre".

El Centre Moral Instructiu de Gràcia, fundat el dia 2 de febrer de l'any 1869, tal i com el seu nom ja indica, tenia com a una de les seves principals finalitats fundacionals la formació gratuïta de les classes socials més desfavorides, de la nostra exvila de Gràcia, doncs cal recordar que, en la data de la fundació de l'Entitat, Gràcia havia deixat de ser lloc per a la residència d'estiu dels barcelonins, tot convertint-se en un barri obrer, on s'hi van instal·lar una varietat d'indústries importants, com podem recordar amb la instal·lació del Vapor Vilaragut i el Vapor Puigmartí, coneguts com el Vapor Vilaragut "el Vapor Vell", i el Vapor Puigmartí "el Vapor Nou", en les quals hi treballaven més d'un miler de treballadors.

Per seguir coneixent en quina situació laboral es trobava l'exvila de Gràcia, és bo recordar que la indústria dels llumins estava prohibida a Barcelona per la seva perillositat, i que també es va establir a Gràcia, podent citar com exemples les Indústries El Globo i La Luz Graciense.

Finalment, i per emmarcar una mica més el caràcter obrer de Gràcia i el naixement d'"El Centre", recordar que Gràcia va ser la seu de la majoria dels tallers d'impressió, destacant, amb molta diferència quantitativa, la densitat de la

mateixa tipologia d'indústria en comparació amb la resta del país.

Un cop situats en l'època i les circumstàncies d'una Gràcia obrera per excel·lència, podem comprendre el neguit d'uns prohoms de Barcelona, els quals, juntament amb els socis de La Corte Angélica de San Luís Gonzaga, avui "Els Lluïsos", que en motiu de contraure matrimoni no podien seguir sent socis, van iniciar aquesta nova Entitat al barri, encaminada a donar formació gratuïta als fills dels obrers de la Vila.

Ja concretant l'ideari portat a la pràctica per "El Centre", és quan llegim, en els primers estatuts dels quals disposem que són de data 23 de març de 1887, d'una forma clara i concisa el següent:

"La Sociedad Católica Centro Moral Instructivo de Gracia, tiene por objeto la moralización e instrucción de las clases sociales, bajo la idea de la propaganda Católica, con exclusión de toda otra mira y en especial de todo interés político."

Crec que després de conèixer els ideals fundacionals de l'Entitat, no se'ns farà gens estrany que en el curs escolar 1903-1904 "El Centre" ja havia instaurat 4 escoles al barri, a donar a conèixer:

Escola Sant Josep (diürna)

Escola Sant Josep (nocturna)

TOTAL **328 alumnes**
(134 diürns i 194 nocturns)

Escola Sant Gabriel I i II (diürna)

Escola Sant Gabriel I i II (nocturna)

TOTAL **314 alumnes**
(120 diürns i 194 nocturns)

Classe especial

de Dibuix 70 alumnes

Solfeig i cant 25 alumnes

Tenidoria de llibres 13 alumnes

Escola Dominical 50 alumnes

TOTAL **800 ALUMNES**

Per reforçar aquesta tasca educativa, El Centre, en l'Assemblea General de socis de data 13 d'agost de 1903, arribà a un acord amb el Germans de la Doctrina Cristiana, coneguts popularment com La Salle, perquè vinguessin a impartir docència en dues dependències del nostre edifici social i així incrementar el nombre d'alumnes.

A mesura que l'educació passà a dependre de les autoritats de les diferents èpoques que governaven al nostre país, l'educació va arribar a tots el nivells de la població i El Centre deixà d'impartir docència reglada, però no va renunciar a la seva tasca formativa, com ho demostra el fet d'iniciar classes nocturnes

d'idiomes de forma gratuïta per als nostres associats, a la dècada dels 60.

El Centre sempre ha volgut ser, i segueix sent, fidel als nostres avantpassats, tot adaptant-se a cada època i moment com ho demostra l'activitat desenvolupada a finals del segle XX, doncs les primeres classes de català gratuïtes que es varen donar al barri de Gràcia, un cop implantada la Democràcia l'any 1979, varen ser a El Centre, amb l'inici del treball en xarxa amb una altra entitat, l'Associació del Personal dels empleats de la Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis, i va donar un excel·lent resultat, ja que s'impartien classes en dos torns per la tarda i un torn nocturn durant tots els dies del curs escolar.

Seguint amb l'ideari de promoure el co-neixement de la nostra llengua en totes les seves vessants, a l'any 1980 es convocà el primer Concurs de Teatre Català a Gràcia, conjuntament amb l'Associació de Personal de "la Caixa."

És bo situar-nos en els primers anys de la fundació, per poder constatar que l'actitud de la nostra Entitat estava en perfecta consonància amb les directrius del Pontificat de Papa Lleó XIII, el pontificat que més va defensar la classe obrera, tot recordant la gran Encíclica RERUM NOVARUM de l'any 1891, en la qual es denunciaven les injustícies socials de l'època.

Al fer un petit recorregut per la nostra història, tot coincidint amb aquestes dades en què es commemora el centenari de la Setmana Tràgica a la nostra Ciutat de Barcelona, destacar que aquests incidents no van alterar que El Centre continués treballant pels seus objectius.

És de destacar que la tasca educativa en el si de la Entitat ha estat, en tot moment, un dels seus puntals, doncs fins i tot en el camp del lleure és important recordar que els inicis de l'Escoltisme a Catalunya tingueren lloc de la mà de Mossèn Antoni BATLLE i MESTRES, l'any 1924, quan en aquells moments estava realitzant les funcions de Viceconsiliari de l'Entitat, tot ajudant al Consiliari i Rector de la Parròquia de Santa Maria de Gràcia, Mn. Marcel·lí GARRIGA i TORRENT.

Si bé l'Escoltisme no quallà a casa nostra, l'any 1925 es va fundar la Congregació Mariana responsable de la formació dels joves de l'Entitat, desenvolupant un gran treball formatiu per als joves i, al mateix temps, realitzant la tasca pedagògica de la Catequesi per als més petits, que es preparaven per fer la primera Comunió, els quals, podem citar per tenir-ne una idea, a l'any 1943 eren 87 nois i 92 noies.

La Congregació, que en el seu moment va ser una pedrera de futurs directius de l'Entitat, a fi d'adaptar-se a la nova situació de la societat, l'any 1962, la formació dels joves d'El Centre va passar a dependre d'una nova activitat social que es deia "Agrupación Formativa Juvenil" ("A.F.J.") en la qual hi quedaven inscrits tots els joves sense distinció, Esplai, Esports, etc.

Dins d'aquesta nova branca per a la joventut, cal remarcar de forma important la composició de l'Esplai, pel qual sens dubte han passat centenars de joves i que en l'actualitat està format per més d'una trentena de nois i noies.

Avui, seguint la tasca iniciada pels nostres fundadors i adaptant-nos als temps presents, tenim a casa nostra, una escola de Teatre amb una assistència de joventut que supera amb escreix els setanta nois i noies entre les edats de 5 a 18 anys i una escola de danses tradicionals, l'Esbart, amb una participació de més d'una vintena d'infants.

Al llarg dels anys El Centre ha tingut diferents activitats que, amb el transcurs del temps, han anat desapareixent, però val la pena recordar la creació del Grup Pictòric, lloc de reunió dels aficionats a les arts decoratives, i del qual, en el dia d'avui, podem recordar l'artista gracienc Josep Maria CAMPS ARNAU, escultor de diferents obres, alguna de les quals avui dia decoren els nostres carrers, com així mateix l'artista pintor Antoni Maria LAIRISA, del qual encara es conserven les pintures dels seus murals en algunes esglésies.

Després d'explicar la trajectòria formativa de la nostra Entitat al llarg d'aquests primers 140 anys, crec oportú fer una mica d'història del que ha estat el govern de l'Entitat, el qual ha fet possible aquesta tasca, doncs a l'any 1869 el seu primer President va ser el Sr. Josep LLOBET i COMAS, impulsor i prohom de la Ciutat. Al llarg dels anys, el van succeir en el càrrec persones de gran vàlua destacant el seu sisè president, el Sr. Cayetano PAREJA i NOVELLAS, qui junt amb el seu Vicepresident, l'Arquitecte Sr. Francesc BERENGUER i MESTRES (deixeble d'Antoni GAUDI), van fer construir el nostre edifici seu social, el qual està incorporat al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Barcelona.

L'Entitat, al llarg de la història, ha passat per moments difícils de superar, però sempre ha tingut la sort de poder comptar amb directius i socis disposats a fer autèntics sacrificis si era precis, per poder portar l'Entitat al lloc que li corresponia i que en l'actualitat té.

Al llarg del anys, El Centre ha estat gresol d'altres entitats en els diferents àmbits socials i esportius, com ho demostra la fundació de CADECA (Campeonatos Deportivos Católicos, entitat fundada en el si de la nostra Entitat, el Dijous Sant de l'any 1953, arribant en els seus millors moments, a tenir inscrits, a les diferents competicions, la considerable xifra de 3.500 nois.

Uns anys més tard, i sent conscients de la manca d'habitatges a la nostra Ciutat, quatre Entitats de la Vila ELS LLUÍSOS, EL CENTRE MORAL INSTRUCTIU DE GRÀCIA, EL CERCLE CATÒLIC i L'ORFEÓ GRACIENC, van fundar la COOPERATIVA GRACIENSE DE VIVIENDAS, el dia 11 de juny de 1958, la qual va estar vigent fins el dia 16 de desembre de 1986, temps molt ben aprofitat en el qual va construir un total 1294 habitatges per a la classe obrera.

En l'àmbit de l'esport, al llarg dels anys, hem estat presents en quasi totes les modalitats, destacant l'activitat del Beisbol, per a la qual l'any 1948 El Centre va ser proclamat campió de Catalunya i de segona categoria i campió d'Espanya de la mateixa categoria.

Especial menció mereixen el Bàsquet i Tennis Taula, dins de la nostra Entitat, doncs al llarg dels anys ha tingut diferents equips, masculins i femenins, participant en diferents categories, destacant que en l'actualitat participen al Campionat de Catalunya sis equips de Tennis Taula en diferents categories.

En referència al futbol, durant molts anys, vam formar part dels Campionats organitzats per CADECA, si bé en l'actualitat disposem d'un equip de Futbol Sala, integrat pel grup de joves d'El Centre.

Per finalitzar la tasca que la nostra Entitat segueix realitzant en la formació, la cultura i el lleure, crec que serà bo remarcar que, en el proper inici de curs, la nostra secció de Teatre celebrarà el 125è aniversari de la seva fundació, signe inequívoc de la vitalitat a casa nostra dels aficionats a l'art de Talia.

No voldria pas cansar-los amb una explicació massa detallada de la tasca portada a terme durant aquests 140 anys de vida, si bé abans de finalitzar la present exposició, citaré les diferents activitats que es segueixen realitzant en el dia d'avui, que són:

Concurs literari Festa Major de Gràcia

Concurs de texts d'obres teatrals

Concurs de Teatre Català a Gràcia

Conferències

Coral Baluern

Esbart

Esplai

Escacs Tres Peons

Futbol Sala

Llibrefòrum

Romeria a Sant Medir "Colla Els Amics"

Sortides Culturals

Teatre

Tennis Taula

Abans de donar per finalitzada, la condensada trajectòria de la nostra Entitat, crec que també és de justícia recordar que, en motiu del I CENTENARI DEL CENTRE, es va organitzar el I Saló Internacional de Fotografia Artística de Barcelona, en el qual hi van participar més de 25 països.

Per concloure la meva exposició, els vull transmetre que, en uns moments en què el nostre món sembla que estigui perdent els valors més fonamentals, el Centre Moral Instructiu de Gràcia segueix defensant la família, la cultura, l'esforç, el treball en comú i l'esperit transcendent, que en el seu dia van inspirar als fundadors d'aquest CENTRE MORAL INSTRUCTIU DE GRÀCIA que avui té el goig de rebre la present distinció.

Moltes gràcies per la seva atenció, i els prego dispensin la durada de la present intervenció.

Tot seguit es donà la paraula a l'Il·lustríssim sr. Ricard Martínez, president del Districte de Gràcia, qui llegí l'acord del Consell Plenari atorgant la medalla.

En acabar les paraules del sr. Ricard Martínez recordant l'acord pres per unanimitat pels regidors de l'Ajuntament de Barcelona presidits pel batlle, l'excel·lentíssim Alcalde de Barcelona, sr. Jordi Hereu, procedí a lliurar la **MEDALLA D'OR AL MÈRIT CÍVIC** al **CENTRE MORAL I INSTRUCTIU DE GRÀCIA**.

Rebé la medalla el
sr. Carlos Pablos,
president d'El Centre.

Paraules d'agraïment del sr. Carlos Pablos, president del Centre Moral i Instruc-tiu de Gràcia:

Excel·lentíssim sr. Jordi Hereu, Il·lustríssims Regidors, Consellers del nostre Districte, Expresidents del Centre, Presidents d'Entitats de la Vila de Gràcia, Representants de les Seccions de l'Entitat que avui ens acompanyeu, Junta Directiva, Socis d'El Centre, Amics, tots.

És per a nosaltres, com a Entitat, un gran orgull que avui siguem mereixedors d'aquest atorgament, una medalla d'or al Mèrit Cívic en la qual nosaltres només en representem una petita part, ja que molta gent ha treballat per a aquest en els 140 anys de vida d'El Centre, de vida activa de la nostra Entitat a Gràcia.

L'Esteve Camps ens ha explicat, a la seva glosa, el passat i el present d'El Centre, el futur està a les nostres mans, un futur carregat de vida en el qual les noves generacions tenen molt a dir, una entitat que s'ha anat consolidant dins la societat gracienc, barcelonina i catalana.

No us podeu imaginar com em sento avui. Podria dir moltes coses, parlar de coses que tots sabem, però jo crec que el meu sentiment d'avui és el sentiment de tota la família d'El Centre. Tots podem pensar com vàrem arribar a la nostra Entitat, com mica en mica, des de la família o bé individualment, vàrem fer els nostres primers passos a l'Entitat. Si el dia que vaig arribar a El Centre m'haguessin dit que jo en seria el President en un futur, hauria pensat que no sabien el que es deien. De veritat que la nostra Entitat, per la seva activitat, per la seva

importància en el món cultural i associatiu de Gràcia, em va impressionar.

Poc a poc vaig anar coneixent com era El Centre i poc a poc vaig començar, sense adonar-me'n, a estimar quelcom que seria una part important, molt important a la meua vida. Jo parlo en primera persona, però és un mateix sentiment el que ens uneix i que durant molt anys hem tingut, i tenim, els socis d'El Centre.

Quan parlem de El Centre, parlem de família, parlem de com molta gent que ha format part de la gran família d'El Centre, ha format a dins la seva pròpia família, i ha continuat caminant i treballant, dia a dia, per fer més gran la nostra Entitat.

De com la família d'El Centre ha anat creixent, perquè hem obert les nostres portes al futur, de com han vingut noves persones i noves activitats, perquè Gràcia és gran en el moviment associatiu i cultural, un moviment associatiu que uneix a les Entitats que formen part de la Vila.

Quan comparteixes el dia a dia amb les nostres Entitats, comparteixes una mica de la nostra vida, de totes les Entitats que formen un col·lectiu d'Entitats històriques, el G6: la Fundació de la Festa Major, la Federació de Colles de Sant Medir, l'Orfeó Gracienc, El Cercle, Els Lluïsos i El Centre, entitats totes ben diferents però amb un afany comú per posar la cultura, el lleure i l'esport a l'abast de tothom, sigui gracienc o no, a l'abast de la gent de Barcelona. I he anomenat aquestes entitats a les quals em sento lligat per amistat i per feina feta tots plegats per estar al servei de la cultura de Gràcia i de Barcelona. Vull tenir un record per a tots els seus Presidents per la gran feina que fan en el dia a dia de les seves Entitats.

Però tampoc no vull oblidar a totes i cadascuna de les entitats i iniciatives que convivim a Gràcia, gent que lluita per donar a la nostra Vila el sentit de treball i feina ben feta, entitats culturals i esportives, el Taller d'Història, els Castellars, les Colles de Cultura Popular, l'Europa, i tant d'altres que fan de la cultura, el lleure i l'esport una tasca diària de convivència. De mica en mica, hem anat construint entre tots un país i una ciutat sòlida, respectuosa, oberta i dinàmica.

Avui ens acompanyeu aquells amics que sou de Gràcia, que viviu a la Vila al cent per cent, que esteu a tot arreu i que participeu de diferents entitats i que us anomenaria, amb tot el meu afecte i respecte, "activistes graciencs", vosaltres feu possible tot el que és Gràcia.

Arribar fins aquí no ha estat fàcil, però som una Entitat en la qual les seves activitats són una part importantíssima del nostre teixit associatiu, amb noves il·lusions i amb un esperit innovador sense oblidar, però, el nostre passat com a bé molt preuat per a la cultura i la història de la nostra ciutat.

Aquest any, sense anar més lluny, el nostre Esplai, en la seva segona etapa, ha complert 25 anys d'existència, i el grup de Teatre celebrarà –el proper mes de novembre– el 125è aniversari de la primera representació feta a El Centre. Podríem parlar molt del passat, del present i del futur, però jo crec que no és necessari, tots coneixem l'Entitat i li desitgem un bon futur.

Vull tenir un record per a tots els que avui no estan entre nosaltres, per a tots els que han fet possible aquest avui il·lusionant d'El Centre: el més sincer agraïment.

Vull donar les gràcies al nostre Regidor, Guillem Espriu, i al nostre President,

Ricard Martínez, gràcies a ells, ha estat possible aquest reconeixement; i a totes les persones que, des de l'Ajuntament, ens feu possible el dia a dia més fàcil, Regidors, Consellers i Tècnics, és important per a nosaltres tenir la porta del Districte oberta.

Gràcies, Alcalde, per aquest reconeixement que no podia tenir un millor lloc d'acollida que aquest Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. Ens sentim orgullosos de ser avui aquí.

I gràcies a tots els socis d'El Centre, els que esteu avui aquí i els que, per diferents motius, no heu pogut acompanyar-nos, gràcies a tots per fer que la nostra parcel·la de Gràcia, el nostre Centre Moral Instructiu "El Centre" sigui ben viu.

M'agradaria acabar amb una frase que nosaltres, el nostre Consell Directiu, n'ha fet lema i forma de treball MIRANT AL FUTUR SENSE OBLIDAR EL PAS-SAT.

Moltes gràcies.

Cloenda de l'acte a càrrec de l'Excel·lentíssim Sr. Jordi Hereu, alcalde de Barcelona.

L'alcalde inicià el seu discurs indicant que aquest acte era un homenatge al gran patrimoni que té Gràcia, com el té tota la ciutat però sobretot Gràcia, en la seva xarxa associativa que és el seu gran actiu. Ens feu fixar que ens acompanyaven representats de totes les entitats de Gràcia, de manera que tota la Vila era amb nosaltres; com també hi eren els representants de les Institucions de la ciutat i de totes les forces polítiques.

L'excel·lentíssim sr. Jordi Hereu afirmà que l'Ajuntament de Barcelona no aprova cada dia una medalla d'or; al contrari, les concessions són molt reflexionades i es donen només des de la unanimitat, per ser realment atorgades per tota la ciutadania. Per tant, la importància d'El Centre transcendia la Vila i assolía tota la ciutat, pels valors que com a ciutat volem tenir. Tota la ciutat voldria aquest privilegi: gaudir d'un teixit ben atapeït d'entitats com El Centre. L'alcalde, doncs, digué que era l'Ajuntament qui era honorat en aquest acte per l'existència d'entitats com la nostra, amb un passat que ens dóna l'orgull i que alhora ens obliga a tirar endavant malgrat totes les dificultats, perquè 140 anys són l'acumulació de l'aportació de molta gent que s'ha anat passant el testimoni. Insistí afegint que, quan una entitat té 140 anys, esdevé una institució, una institució ben important.

Seguidament, el batlle ens feu de mirall i ens feu adonar de la imatge dels assistents com a públic a l'acte: nens i nenes, nois i noies, al costat de gent gran;

l'experiència i l'aposta de futur, la millor imatge d'una entitat, perquè no només es tractava de fer 140 anys sinó de complir-los amb perspectives de futur, nous anhels, amb nous projectes.

Manifestà que la ciutat es construeix amb teatre, amb tennis taula, amb excursions, amb corals, amb esbart, amb sortides culturals i amb conferències, amb colles de sant Medir i amb Pastors, amb esplai, amb escacs i futbol, i que, quan una entitat posseïa tota aquesta riquesa que abraçava l'esport, la cultura, el lleure, l'educació en el lleure en definitiva, la medalla que es donava era al Civisme, a l'esperit Cívic, al valor de la Participació.

Expressà que El Centre nasqué de gent que tenia la necessitat d'unir-se per assolir uns objectius i que això que era important fa 140 anys, ho segueix essent ara. Assegurà que, com a alcalde, havia tingut l'oportunitat de contemplar moltes altres ciutats del món i que podia sostenir sens dubte que aquesta necessitat duta a terme era un valor inqüestionable i fonamental per a les ciutats del món del present i del futur: "Ai d'aquelles ciutats on els seus ciutadans no són capaços d'agrupar-se per aconseguir junts allò que només junts poden aconseguir". I afegí que aquest valor cabdal que potser per a El Centre era una obvietat, era profundament necessari i fonamental en la societat del futur malgrat que potser no fos el preponderant ni estigués de moda.

Per tant, declarà, aquest també era un homenatge als fundadors de l'Entitat, a la gent que va tenir un anhel de traduir valors transcendents en la realitat, objectiu que més endavant recolliria l'encíclica RERUM NOVARUM: els valors s'havien de treballar i arrelar des de la realitat per conservar el seu sentit.

Concloué el discurs afirmant que aquesta medalla està carregada d'encoratjament perquè El Centre segueixi treballant, lluitant i innovant ja que El Centre té la perspectiva i té la gent per encarar el futur amb el testimoni que

ens han atorgat totes les persones del passat que van donar la cara per aquest projecte. Afegí que aquesta és una medalla de reconeixement, d'encoratjament i d'agraïment.

En acabar, el públic fou conduït a la Galeria Gòtica on s'oferí un refrigeri, mentre l'Alcalde de Barcelona, el sr. Carlos Pablos i el sr. Eduard Saboya es dirigiren al Saló de Carles III on procediren a la signatura del llibre d'honor i al lliurament del diploma acreditatiu. Ensenms, el president i vicepresident de l'Entitat obsequiaren l'alcalde amb una façana de ceràmica d'El Centre.

CRONOLOGIA HISTÒRICA D'EL CENTRE, ELABORADA PER L'AJUNTAMENT:

1869 Es funda el **Centre Moral i Instructiu de Gràcia**.

La seva seu social és al carrer de l'Àngel núm. 67, 2n (ara, carrer Montseny)

1871 Comencen a funcionar, oficialment, les escoles del **Centre**.

1873 Primers Jocs Florals de l'entitat. Curiosament els premis d'aquest certamen, no es varen poder lliurar fins el maig del 1875.

1884 El **Centre** canvia de domicili i s'estableix al carrer de Sant Antoni, núm. 43, 1r (ara, carrer Astúries)

1886 Primera representació teatral al **Centre**, l'obra escollida fou *Cura de moro* de Frederic Soler i Hubert (*Serafí Pitarra*).

1887 El **Centre** s'instal·la al carrer Las Gracias núm. 11 (ara, carrer Ros de Olano), on hi havia el ball Numància.

1890 Venda del núm. 11 del carrer de Las Gracias.

1898 Estrena de l'Estel de Natzaret

1903 Els Germans de les Escoles Cristianes (*la Salle*) es fan càrrec de la direcció de l'escola de Sant Josep, una de les escoles del **Centre**. A les diferents escoles del **Centre** hi ha un total de 802 alumnes matriculats.

Un grup de socis, disconformes amb els estatuts de l'entitat, (assemblea 1902) funda el *Círculo Católico de Gracia*.

1904 20 de juny, compra del núm. 7 del carrer de Las Gracias.

Construcció de l'actual edifici. L'autor del projecte és en Francesc Berenguer i Mestres.

Primer número de la revista *El Apostolado Seglar*.

Es funda la secció de Beneficència.

1905 Es funda la secció de Declamació

Instal·lació de l'enllumenat elèctric al **Centre**

1906 Fundació de l'Orfeó Montserrat.

1907 Creació de la biblioteca del **Centre**.

1908 Primeres sessions de cinema.

- 1909** Jocs Florals, que sota el nom de *Certamen Histórico Literario*, commemoraven el VII centenari del naixement de Jaume I el Conqueridor. El lliurament de premis, tingué lloc a l'històric Saló de Cent de l'Ajuntament.
- 1912** El 25 d'octubre un incendi destrueix la sala d'actes.
- 1914** Reconstrucció de la sala d'actes.
- 1922** Fundació de la secció d'Esports i del grup Amics de l'Art.
- 1923** Creació del Grup Pictòric.
- 1924** Primer número de la revista *Or i Flama*.
- 1925** Fundació de la secció de Joventut.
- 1926** L'Orfeó Montserrat pren part a les representacions de l'òpera Parsifal al Gran Teatre del Liceu.
- Creació de la primera congregació mariana del **Centre**.
- Fundació de la secció d'Escacs.
- 1928** Presentació de l'orquestra de corda *Agrupación Artística Musical*.
- 1931** Fundació de la Congregació Menor.
- Constitució de l'Orquestra Beethoven.
- 1936** El local social del **Centre** és confiscat.
- 1939** Es recupera la propietat de l'edifici del **Centre** i es reprenen les activitats.
- 1941** El catecisme del **Centre**, és declarat *Catecismo Modelo de la Diócesis*.
- 1946** El 29 de setembre, presentació de l'*Agrupación Artística Medea*. La primera obra representada fou "La Dida" de Frederic Soler.
- Fundació de la secció de Tennis de taula.
- 1948** L'equip de beisbol del **Centre**, es proclama Campió d'Espanya de II Categoria a Burgos.
- Es crea el primer equip de bàsquet.
- 1952** Participació en les diverses solemnitats del XXXV *Congreso Eucarístico Internacional*.

1958 El 2 d'abril, primera representació al Teatre Romea de l'obra de Francesca Forrellad: *Ponç Pilat*, a càrrec de l'Agrupación Artística Medea. La Setmana Santa de l'any 1959, es tornà a representar amb gran èxit.

Fundació de la Cooperativa Graciense de Viviendas.

1959 15 d'abril, compra del solar, conegut amb el nom de la Batalla del Pam, a la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros.

1962 Fundació de l'Agrupació Formativa Juvenil (AFJ).

1966 Primeres colònies d'estiu, de l'AFJ, a Canyamars.

1967 El dia 27 d'octubre s'aprovà la fundació de la secció d'Handbol.

1969 I CENTENARI de l'Entitat.
Importants actes commemoratius: Missa concelebrada, Actes d'afirmació social, Dinar de germanor, diferents representacions teatrals, actes esportius i festivals.
I SALÓN INTERNACIONAL DE FOTOGRAFÍA ARTÍSTICA.

Del 15 al 28 d'agost,
Peregrinació a Roma amb audiència papal.

Es funda la Colla els Amics.

1972 Creació de l'esbart del **Centre Moral**, com una nova activitat de la secció Folklorica.

1973 Creació del grup de muntanya *Kral*.

1975 Primeres actuacions al Cau d'art.

1979 Festes del 75è aniversari de la inauguració de l'actual edifici.
Es crea el grup *Narvik*.

1981 Celebració del centenari de la primera pujada a Montserrat, amb motiu de la coronació de la Mare de Déu com a patrona de les diòcesis catalanes.

1984 I centenari del Grup de Teatre.
Visita del Molt Honorable Senyor Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya.
Creació del grup d'esplai *Rikki-tikki-tavi*

1988 Creació de l'equip de futbol-sala.

1992 Venda de la botiga del núm. 7 del carrer Ros de Olano.
Inici de les reformes al local social.

1993 Inauguració dels espais remodelats.

1994 El **Centre Moral i Instructiu de Gràcia**, compleix 125 anys.

Publicació del llibre:

Centre Moral i Instructiu de Gràcia 1869-1994 - Recull històric.

Concessió de la
Creu de Sant Jordi

1995 Naixement d'una nova Coral.

Realització de cursos de pintura sobre roba.

Cicle de conferències sobre la Història de Catalunya

Realització de la ruta d'Antoni GAUDI, per conèixer els seus edificis de Barcelona

1996 Constitució del Patronat d'Afers Socials i Patrimonials de l'Entitat

Rutes culturals per conèixer els barris de Barcelona

Cicle de conferències sobre el nostre barri de GRÀCIA

1997 Celebració de la festivitat de Sant Jordi amb la venda de roses al carrer

Visita cultural a les 4 províncies catalanes

Incorporació al Consell Directiu de l'Arxiprestat de Gràcia

Exposició conjunta amb el Taller d'Història "100 anys 100 fotos"

1998 Instal·lació de la informàtica 50è Aniversari de l'equip de Beisbol. Va guanyar a Burgos el Campionat d'Espanya.

15è aniversari de l'esplai RIKKI-TIKKI-TAVI

El soci Sr. Esteve POLLS, ha estat distingit amb la Creu de Sant Jordi.

Conveni de col·laboració amb el Col·legi de Gestors de Catalunya.

1999 Campanya: cap nen sense joguines

Inici de les Visites Culturals per les rodalies de Barcelona

Estudi de la proposta de reforma dels Estatuts

2000 Conveni amb els Balls de Saló Convocatòria Concurs d'aficionats a les Càmeres de Vídeo

Visites Culturals per la província de Tarragona

2001 Participació a la mostra d'Entitats de Gràcia.

80è Aniversari del Grup Pictòric, motiu pel qual, es va celebrar una conferència, amb presència del conseller del Dte. Sr. Musons.

Visita a les Mines de Cerc

2002

Recorregut per tot Espanya, per conèixer la obra d'Antoni GAUDÍ

Reconeixement al soci Julián MARTIN, president de la secció de Tennis Taula, en el transcurs de la nit de l'esport a Gràcia, pel treball realitzat en defensa d'aquest esport.

Inici de l'Escola de Tennis Taula per infants

Acord de col·laboració entre ELS LLUÏSOS DE GRÀCIA, EL CERCLE CATÒLIC, L'ORFEO GRACIENC i EL CENTRE, perquè els socis de cada una d'aquestes entitats, gaudeixi dels avantatges, com els socis de cada entitat en les diferents activitats.

Visita del Regidor del Dte. Sr. Ferran MASCARELL acompanyat del conseller de cultura Sr. Albert MUSONS

Inici del torneig anual de Futbol Sala "memorial JESÚS ALONSO"

Recuperació del CONCURS DE TEATRE CATALÀ A GRÀCIA amb la convocatòria de la XVI edició.

2003

Participació a la Mostra d'Entitats de Gràcia.

Canvi de logotip de "El Centre".

Implantació en "El Centre" del NADAL SOLIDARI (recapta d'aliments destinats al Cotelengo del Padre Alegre).

Celebració del 55è aniversari de la fundació de la Secció de BÀSQUET

Presentació conjunta, amb l'Institut Català de la Dona, del llibre de Mercè Rodoreda UN RETRAT, escrit per Marta Pesarrodonà

Viatge a EXTREMADURA

Inauguració d'una sala dedicada a realitzar Exposicions, a la planta baixa d'"El Centre"

Canvi de les butaques del Saló d'actes.

Visita del Regidor del Dte. Sr. Ricard MARTINEZ acompanyat del conseller Tècnic

Creació del Grup Jove de Teatre, procedint dels membres que durant 10 anys s'han format en el Taller de Teatre.

2004 Fundació del G-6, per les quatre entitats CENTENÀRIES i les dues Federacions de la Festa Major de Gràcia i la de Sant Medir

Inici de la celebració del CENTENARI, de la construcció de la nostra seu social.

I CONCURS DE CONTES "Festa Major de Gràcia", organitzat conjuntament amb la Federació de la Festa Major de Gràcia.

Viatge a GALÍCIA

23 agost, inici de la restauració de la façana de l'entitat.

24 hores de TENIS TAULA

Acord de col·laboració amb el Club d'Escacs ELSTRES PEONS, els quals fixen la seva seu social a "El Centre"

Instauració de les Nits de JAZZ

16 d'octubre inauguració de la restauració de la façana i de la nova il·luminació.

Acte acadèmic de cloenda de l'any del CENTENARI de la construcció de l'Edifici

Col·locació per part de l'Ajuntament de Barcelona d'una placa a la façana de l'edifici, tot recordant la data de construcció i el seu arquitecte.

2005 Visita del nou Arquebisbe de Barcelona Dr. Lluís MARTINEZ SISTACH, per commemorar el 136è aniversari de la fundació de l'Entitat.

Viatge a la ruta del QUIXOT

Ampliació del concurs de la Festa Major amb la modalitat de POESIA

Premi ARLEQUIN concedit a "El Centre", per ser el millor grup de teatre amateur de Catalunya

Inici de la nova activitat de CONTA CONTES

La Federació Catalana de Tennis Taula, distingeix al soci i President de la secció de Tennis Taula Sr. Julián MARTIN, per la seva tasca al front de l'equip d'"El Centre"

Inici de la nova activitat del LLIBREFÒRUM

2006 Viatge a NAVARRA i LA RIOJA

29 maig REFORMA DELS ESTATUTS

Inici dels concerts de ROCK

Cicle de conferències UN TOMB PER LES RELIGIONS

Creació de l'equip femení de Tennis Taula

XXVè Aniversari de la CORAL BALUERN

2007 Restauració dels vitralls de la Capella .

Viatge al PAÍS BASC

I MARATÓ DE CANT CORAL organitzada per la CORAL BALUERN

Cicle de Conferències LES FAMÍLIES DEL MÓN A CATALUNYA

Substitució del TELER de fusta de l'escenari, per un de metàl·lic d'acord amb les normes vigents i les seves corresponents instal·lacions elèctriques.

XXXVè Aniversari de l'ESBART.

Concessió del PREMI D'HONOR VILA DE GRÀCIA

2008 Instauració del premi Albert MUSONS en memòria, en el CONCURS DE TEATRE CATALÀ DE GRÀCIA

50è Aniversari de la fundació de la COOPERATIVA GRACIENSE DE VIVIENDAS

Premi concedit a la NIT DE L'ESPORT A GRÀCIA, a la Secció de Tennis Taula per la consecució del Premi Veterans i la creació de nous equips.

2009 Visita del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís MARTINEZ SISTACH per commemorar el 140è ANIVERSARI

Concessió de la medalla d'Or DE LA CIUTAT DE BARCELONA, AL MÈRIT CÍVIC en motiu del 140è Aniversari de l'Entitat.

Casals d'estiu.

ANUALMENT

- 2 de febrer ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DE "El Centre"
- 3 de març SORTIDA DE LA COLLA DE SANT MEDIR "Els Amics"
- 23 d'abril VENDA DE ROSES
- 1 de novembre MISSA DE DIFUNTS
- 8 de desembre CELEBRACIÓ DE LA FESTA PATRONAL
- Tots el dissabtes trobada de l'Esplai RIKKI-TIKKI-TAVI
- Dos cops mensuals representacions teatrals a càrrec de la Secció de Teatre
- Participació a la roda dels Esbarts Catalònia

- Concerts de Cant Coral
- Setmanalment Taller de Teatre, per els infants.
- Trimestralment Sopars Tertúlia amb ponents que exposen algun tema d'actualitat
- A l'estiu, sessions de CINE A LA FRESCA al Pati de l'Entitat
- Concurs Literari, Festa Major de Gràcia, organitzat conjuntament amb la Federació de la Festa Major de Gràcia.
- CONCURS DE TEATRE CATALÀ A GRÀCIA
- Concurs de textos d'obres de Teatre.
- Participació del nostre quadre Escènic a diferents Concursos convocats per tot Catalunya.

**Creu de Sant
Jordi 1994**

**medalla d'or de la ciutat
al mèrit cívic**

PREMI VILA DE GRÀCIA 2007

**Col·lectiu d'entitats
culturals històriques
de Gràcia**

**Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana**

Dipòsit legal 40.249

www.elcentregracia.cat · elcentre@elcentregracia.cat

Edita i publica Centre Moral de Gràcia

Ros de Olano, 9 - 08012 Barcelona - Tel. 932 375 031

Directora:

Muntsa Farré

Amb la col·laboració de:

Esteve Camps

Ferran Guinart

Fotògrafa:

Dolors Bonet

Carlos Pablos

Eduard Saboya

Disseny i producció a càrrec de:

Interprint - Disseny i produccions gràfiques